

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-10

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

«_____» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

МЕДІАЦІЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
MEDIATION IN THE CRIMINAL PROCESS

спеціальність _____ 262 «Правоохоронна діяльність»
specialt _____ 262 «Law enforcement activities»
(шифр і назва спеціальності)
(code and name of the specialty)

Рівне – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність». Рівне: НУВГП, 2020 р. 21с.

Розробники: Водоп'ян Т.В., к.ю.н., доцент кафедри конституційного права та галузевих дисциплін
Мельничук Ю.І., к.філос.н, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри правових природоохоронних дисциплін

Протокол від «21» квітня 2020 року № 9.

Завідувач кафедри
правових природоохоронних дисциплін _____ Ю.І. Мельничук
«21» квітня 2020 року.

Керівник групи забезпечення
спеціальності 262 «Право» _____ В.І. Цимбалюк

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ права
Протокол № 7 від «23» квітня 2020 року.

Голова науково-методичної
ради з якості ННІП _____ В.І. Цимбалюк
(підпис)

«_____» _____ 2020 року.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Медіація в кримінальному процесі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Правоохоронна діяльність».

Дана навчальна дисципліна є теоретико-практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний рівень юриста.

На сьогоднішній час медіація є одним із найпопулярніших альтернативних способів врегулювання спорів, у тому числі й кримінальних. Він передбачає залучення посередника (медіатора), який допомагає сторонам кримінального конфлікту налагодити процес комунікації та проаналізувати конфліктну ситуацію.

Широке запровадження медіації в Україні потребує не тільки її нормативно-правового визнання та/або регулювання, але й набуття відповідних знань і надбання практичних навичок студентами як майбутніми юристами. В межах вивчення навчальної дисципліни здійснюватиметься аналіз світових моделей та можливостей запровадження зарубіжного досвіду у вітчизняне законодавство.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні знань про теоретичні, практичні основи вирішення правових конфліктів, учасниками яких є фізичні та юридичні особи.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу – «Кримінальне право та процес», «Конституційне право України», «Організація судових та правоохоронних органів».

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Конфлікти (спори) є невід'ємною частиною життя людини та суспільства загалом. Вимогою часу постає необхідність створення умов для вирішення спорів та захист охоронюваних законом прав та інтересів громадян. Вітчизняний та міжнародний досвід свідчить, що запровадження альтернативних методів

врегулювання спорів поряд із системою правосуддя є найефективнішою передумовою вирішення правових конфліктів.

Згідно з традиційним підходом найбільш справедлива й оптимальна реакція на вчинене кримінальне правопорушення може бути визначена фахівцями в галузі кримінального правосуддя.

Перші розробники теорії відновного правосуддя почали розглядати злочин, у першу чергу, як заподіяння шкоди (конкретній особі, громаді, суспільству), тому вважали, що метою правосуддя має бути відновлення справедливості, добрих відносин у суспільстві, а не покарання злочинця.

Уміння розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом є дуже важливим для суспільства, для миробудування. А для цього необхідно опанувати навички розв'язання конфліктів. Миробудування – це складний і тривалий процес. Він починається не з закінченням війни, а набагато раніше і продовжується після підписання мирної угоди. Основою миробудування, розв'язання конфлікту є діалог, а ефективним інструментом – медіація.

Ключові слова: юрист, медіація, відповідальність, правовий конфлікт (спір), медіація/фасилітація, діалог.

Abstract

Conflicts are an integral part of human life and society in general. The time requirement arises to create the conditions for resolving disputes and protecting the rights and interests of citizens protected by law. Domestic and international experience shows that the introduction of alternative dispute resolution methods alongside the justice system is the most effective precondition for resolving legal conflicts.

According to the traditional approach, the most fair and optimal response to a criminal offense can be determined by criminal justice professionals.

The first developers of restorative justice theory began to consider crime, first and foremost, as harming (individual, community, society), so they believed that the goal of justice should be to restore justice, good relations in society, and not punish the offender.

The ability to resolve conflicts by non-violent means is very important for society, for peacebuilding. This requires mastering conflict resolution skills. Peacebuilding is a complex and time-consuming process. It does not begin with the end of the war, but much earlier and continues after the peace agreement is signed. Dialogue is the basis of peacebuilding, conflict resolution, and mediation is an effective tool.

Key words: lawyer, mediation, liability, legal conflict (dispute), mediation / facilitation, dialogue.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 26 «Цивільна безпека» Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»	Вільного вибору	
Модулів – 1	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Рік підготовки: 1-й	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів – 2		Семестр – 3-й	Семестр – 3-й
Загальна кількість годин – 90		Лекції – 16 год.	Лекції – 2год.
Тижневих годин для денної форми навчання:		Практичні – 16 год.	Практичні – 6 год.
аудиторних – 2		Самостійна робота – 58 год.	Самостійна робота – 82 год.
самостійної роботи студента – 4		Вид контролю – екзамен	

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 35% до 65%;
для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є ознайомлення студентів з сучасними тенденціями розвитку кримінального процесу, який пов'язаний із доповненням правової системи іншим способом реагування на злочин ніж покарання; розгляд альтернативних практик вирішення кримінального конфлікту.

Завданням навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з поняттям медіації (посередництва);
- вивчення правових аспектів можливості застосування альтернативного способу вирішення кримінальних конфліктів;
- ознайомлення з основними документами, що уможливають застосування медіації;
- розвиток навичок вирішення різних правових конфліктів (спорів);
- ознайомлення із тенденціями розвитку кримінального процесу.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент *повинен*:

знати: правові конструкції альтернатив правовому вирішення кримінальних конфліктів; національні та міжнародні документи, що регулюють порядок проведення процедури вирішення кримінальних конфліктів; основні теоретичні праці у сфері відновного правосуддя; правові підстави та наслідки застосування відновного правосуддя..

вміти: самостійно аналізувати наукову літературу з дисципліни; самостійно ставити наукові проблеми і шляхи їх вирішення; самостійно проводити порівняльно-правовий аналіз; самостійно вирішувати суперечки і конфлікти, використовуючи оптимальний спосіб ведення переговорів чи посередництво.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади медіації в кримінальному процесі

Тема 1. Способи вирішення кримінальних конфліктів в сучасному світі

Поняття альтернативи кримінальному переслідуванню. Альтернативи кримінальному переслідуванню і альтернативи покаранню. Основні цілі, на досягнення яких спрямовані альтернативи кримінальному переслідуванню в сучасному праві, і відповідні види альтернатив в зарубіжному праві. Еволюція ідеї «кризи покарання» - парадигмальні зрушення в кримінальній юстиції XIX-XXI ст. Провідні сучасні кримінологічні теорії про фактори криміналізації.

Тема 2. Парадигма відновного правосуддя як альтернативна форма вирішення кримінально-правових конфліктів.

Поняття відновного правосуддя. Концептуальні і ціннісні основи відновного правосуддя. Категоріальний апарат відновного правосуддя, зіставлення основних характеристик кримінальної та відновної юстиції. Теорія стигматизації («ярликів») і її вплив на становлення концепції відновного правосуддя. Поняття «вертикального» та «горизонтального» соціального контролю. Емоції і соціальні зв'язки: роль сорому в стримуванні кримінальної поведінки і відповідальності за злочин. Інституційні практики таврує і возз'єднується роботи з соромом. Переживання і потреби жертв злочинів: віктимологічні аспекти відновного правосуддя. Критика карального способу реагування на злочин в роботах Нільса Крісті і Говарда Зера.

Тема 3. Медіації в кримінальному процесі зарубіжних країн.

Світові тенденції реалізації відновних практик в кримінальному судочинстві. Міжнародно-правові акти по використанню медіації у кримінальних справах та відновного

правосуддя (Європейські рекомендації і документи ООН - основні положення). Моделі медіації в кримінальних справах у Польщі, Франції, Німеччині, Великобританії, США, Казахстані.

Тема 4. Теоретичні засади проведення медіації в кримінальних справах.

Загальні характеристики медіативного методу. Відмінності медіації зі сфери АВС (вирішення спорів в сфері цивільних правовідносин) і медіації у кримінальних справах / кримінальних конфліктів. Поняття та принципи медіації. Роль медіатора. Етапи медіації. Значення комунікації в процедурі медіації.

Змістовий модуль 2. Медіація в кримінальному процесі України

Тема 5. Історія становлення медіації в кримінальному процесі України.

Історичні форми врегулювання конфліктів, що існували на території України. Процедури примирення у часи Київської Русі, Литовського та Польського князівств, Радянської імперії, Радянської України, часів незалежної України.

Тема 6. Відновне правосуддя в Україні.

Організаційне оформлення діяльності з проведення програм відновного правосуддя з неповнолітніми, які вступили в конфлікт з законом. Правові підстави впровадження програм відновного правосуддя. Процедура направлення на медіацію. Наслідки застосування процедури примирення. Особливості застосування таких програм відновного правосуддя як медіація між потерпілим та правопорушником, конференції. Інститут пробації. Застосування пробації щодо неповнолітніх.

Тема 7. Медіація та кримінальне провадження на підставі угоди про примирення.

Угоди про примирення в кримінальному процесі України. Передумови укладання угоди про примирення. Процесуальний

порядок укладання угоди про примирення. Місце медіації в укладанні угоди про примирення. Звільнення від відповідальності як наслідок примирення потерпілого та порушника.

Тема 8. Передумови та перспективи запровадження медіації в кримінальному процесі України.

Шкільні служби примирення: основні функції та механізми. Проблеми застосування медіації у кримінальних справах в кримінальному процесі. Стан нормативного врегулювання медіації в кримінальному процесі України та перспективи його удосконалення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади медіації в													
Тема 1. Способи вирішення кримінальних конфліктів в сучасному світі	9	2	2			5	10						10
Тема 2. Парадигма відновного правосуддя як альтернативна форма вирішення	9	2	2			5	12	2					10
Тема 3. Медіації в кримінальному процесі зарубіжних країн.	14	2	2			10	10						10

Тема 4. Теоретичні засади проведення медіації в кримінальних справах.	8	2	2		4	10				10
Разом змістовий модуль 1.	40	8	8		24	42	2			40
Змістовий модуль 2. Медіація в кримінальному процесі України										
Тема 5. Історія становлення медіації в кримінальному процесі України.	14	2	2		10	14	2			12
Тема 6. Відновне правосуддя в Україні.	14	2	2		10	10				10
Тема 7. Медіація та кримінальне провадження на підставі угоди про примирення.	12	2	2		8	12	2			10
Тема 8. Передумови та перспективи запровадження медіації в кримінальному процесі України.	10	2	2		6	12	2			10
Разом змістовий модуль 2.	50	8	8		34	48	6			42
Всього годин	90	16	16		58	90	2	6		82

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Способи вирішення кримінальних конфліктів в сучасному світі	2	
2	Тема 2. Парадигма відновного правосуддя як альтернативна форма вирішення кримінально-правових конфліктів.	2	2
3	Тема 3. Медіації в кримінальному процесі зарубіжних країн.	2	
4	Тема 4. Теоретичні засади проведення медіації в кримінальних справах.	2	
5	Тема 5. Історія становлення медіації в кримінальному процесі України.	2	2
6	Тема 6. Відновне правосуддя в Україні.	2	
7	Тема 7. Медіація та кримінальне провадження на підставі угоди про примирення.	2	2
8	Тема 8. Передумови та перспективи запровадження медіації в кримінальному процесі України.	2	2
	Всього	16	6

6. Самостійна робота

№	Назва теми	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Способи вирішення кримінальних конфліктів в сучасному світі	5	10
2	Тема 2. Парадигма відновного правосуддя як альтернативна форма вирішення кримінально-правових конфліктів.	5	10
3	Тема 3. Медіації в кримінальному процесі зарубіжних країн.	10	10

4	Тема 4. Теоретичні засади проведення медіації в кримінальних справах.	10	12
5	Тема 5. Історія становлення медіації в кримінальному процесі України.	10	10
6	Тема 6. Відновне правосуддя в Україні.	8	10
7	Тема 7. Медіація та кримінальне провадження на підставі угоди про примирення.	6	10
8	Тема 8. Передумови та перспективи запровадження медіації в кримінальному процесі України.	10	12
	Всього	58	82

7. Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з правознавства з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу: *робота в малих групах; ділові та рольові ігри; тестові завдання; виконання індивідуальних науково-правових досліджень; ситуативне моделювання; навчальні дискусії; опрацювання дискусійних питань; практичні вправи.*

8. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів – майбутніх

фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається письмовому контролю. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти 3 семестр

Поточне тестування та самостійна робота										
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					Підсумковий тест (екзамен)		Всього ГО
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40		
								МК1	МК2	
5	5	10	5	5	10	10	10	20	20	100

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	Для екзамену
90-100	Відмінно
82-89	Добре
74-81	
64-73	Задовільно
60-63	
35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Медіація в кримінальному процесі» включає:

1. Програму навчальної дисципліни;
2. Тестові модульні завдання;
3. Лекційний матеріал.

4. Мельничук Ю. І. Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми медіації» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форми навчання URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/15471/1/07-01-66%20%281%29.pdf>

12. Рекомендована література

Базова

1. Альтернативні способи вирішення спорів у кримінальному провадженні / Волкотруб С. Г., Крушинський С. А., Луцик В. В. та ін. ; під ред. У. Гелльманна, В. В. Луцика. Хмельницький, 2015. 204 с.
2. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник/авт.кол.: Т.Білик, Р.Гаврилук, І.Городиський [та ін.]; за ред. Н.Крестовської, Л.Романадзе. - Одеса: Екологія, 2019. 456 с.
3. Микитин Ю. І. Медіація – засіб профілактики злочинності серед неповнолітніх. Івано-Франківськ, 2006. 64 с.
4. Микитин Ю. І. Медіація у кримінальних справах: деякі правові аспекти. К., 2006. 84 с.
5. Нестор Н. В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії та практики : монографія. Київ: Алерта, 2018. 182 с.

Допоміжна

6. Айртсен И. Деятельность в области восстановительного правосудия в Европе. Вестник восстановительной юстиции. 2000. № 3. С. 3–9.
7. Альтернативное разрешение споров в уголовном процессе : учеб.-метод. пособие / Л. Л. Зайцева [и др.] ; под ред. У. Хелльманна, С. А. Балашенко, Л. Л. Зайцевой. Минск, 2015. 223 с.
8. Антонюк О. А. Міжнародна публічна медіація: у пошуках максимальної ефективності. Часопис Київського університету права. 2015. № 2. С. 348–354.
9. Аракелян Р. Ф. Впровадження інституту медіації в кримінальне процесуальне законодавство України : дис ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2019.
10. Аракелян Р. Ф. Деякі аспекти активізації впровадження інституту медіації в кримінальному провадженні України. Юридична наука. 2015. Випуск № 12. С. 129–140.

11. Аракелян Р. Ф. Сучасні міжнародно-правові моделі кримінальної процесуальної медіації. Часопис Київського університету права. 2015. Випуск № 1. С. 240–243.
12. Аракелян Р. Ф. Трансформація вітчизняного доктринального тлумачення медіації як форми відновного правосуддя. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. 2015. Випуск № 11. С. 189–195.
13. Аракелян Р. Ф. Шляхи вирішення кримінальних конфліктів за сприянням інституту медіації в кримінальному провадженні. Юридична наука. 2016. № 1. С. 137–147.
14. Арутюнян А. А. Медиация в уголовном процессе: автореф. дисс. канд. юрид. наук : 12.00.09. М. : Москва. гос. ун-т., 2012. 32 с.
15. Біцай А. В. Участь адвоката в медіації у кримінальному провадженні у контексті реалізації права на справедливий суд. Вісник кримінального судочинства. 2018. No2. С. 8–15.
16. Відновне правосуддя в кримінальному процесі України : навч. посіб. за ред. В. В. Землянської. Київ, 2008. 200 с.
17. Відновне правосуддя. Особливості впровадження процедури медіації: європейський досвід : навч. посіб. за ред. О. М. Боброва. К. : Наш час, 2006. 164 с.
18. Головка Л. В. Альтернативы уголовному преследованию в современном праве. СПб. : Юрид. центр Пресс, 2002. 544 с..
19. Горова А., Прокопенко Н. Програми відновного правосуддя: новий підхід до розв'язання кримінальних ситуацій. Магістеріум. Соціальна робота і охорона здоров'я. 2004. Вип. 15. С. 78–94.
20. Землянська В. В. Запровадження відновних підходів: зміна погляду на кримінальне судочинство. Право України. 2003. № 10. С. 154–156.
21. Землянська В. В. Запровадження медіації у кримінальне судочинство України. Прокуратура. Людина. Держава. 2004. № 6. С. 36–46.
22. Землянська В. В., Мачужак Я. В. Медіація як ефективний засіб для перевиховання та попередження злочинності серед

- неповнолітніх. Науковий вісник Львівського юридичного інституту МВС. 2004. № 2(1). С. 37–45.
23. Зер Г. Зміна об'єктива: новий погляд на злочин та правосуддя. К. : Пульсари, 2004. 224 с.
  24. Зер Г. Медиация (посредничество) в случаях тяжких преступлений [пер. с англ. Н. Хариковой]. Вестник восстановительной юстиции. 2001. № 3. С. 25–30.
  25. Іщенко О. М. Медіація в кримінальному процесі: зарубіжний досвід та перспективи України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2016. Вип. 39(2). С. 126-129.
  26. Карнозова Л. М. Введение в восстановительное правосудие (медиация в ответ на преступление). Москва : Проспект, 2014. 262 с.
  27. Коваль Р. Актуальні питання впровадження відновного правосуддя в правову систему України. Адвокатура. 2007. №1. Вип. 3-4. С. 58–64.
  28. Льюфлер-Конрад К. Медіація в кримінальних справах щодо дорослих. Відновне правосуддя в Україні. 2007. № 2. С. 45.
  29. Маерс Д. Международный обзор программ восстановительного правосудия / Пер. с англ. К.: «Пульсары», 2004.
  30. Маляренко В. Т. Відновлювальне правосуддя: можливості запровадження в Україні. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2004. № 8(34). С. 34–63. 76.
  31. Маляренко В. Т., Войтюк І. А. Відновлювальне правосуддя: можливості запровадження в Україні. Відновне правосуддя в Україні: Щоквартальний бюлетень. Спецвипуск. 2005. С. 6–32.
  32. Микитин Ю. І. Медіація – ефективна складова кримінального процесу. Відновне правосуддя в Україні. 2007. № 1. С. 33–34. 71.
  33. Микитин Ю. І. Місце медіації у кримінальному провадженні та критерії її застосування в контексті нового КПК України. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2013. Вип. 32. С. 254–261. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvchzu_2013_32_29

34. Мищенко С. Н. Перспективы и возможности суда в восстановительном правосудии Украины. Відновне правосуддя в Україні. 2005. № 3. С. 15–18.
35. Назарук О. Медіаційна процедура у кримінальному процесі. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2016. № 2. Ч. 2. С. 74–80
36. Нестор Н. В. Перспективи розвитку інституту медіації в кримінальному судочинстві України: нормативно-правовий аспект. Форум права. 2010. № 3. С. 312-317.
37. Перекрестов В. Н. Признание вины как условие медиации в уголовном процессе. Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 5: Юриспруденция. 2011. № 1 (14). С. 205–209. 104.
38. Перепадя О. В. Кримінально-правові аспекти примирення між особою, яка вчинила злочин, та потерпілим (порівняльний аналіз законодавства України та ФРН): дис. канд. юрид. наук : 12.00.08. НАН України, Інститут держави і права. К., 2003. 219с.
39. Преступление, стыд и воссоединение : учеб. пособ. под ред. Д. Брейтуэйта. М. : Центр «Судебно-правовая реформа», 2002. 310 с. 94.
40. Прокопенко Н. М. Програми відновного правосуддя як інструмент ресоціалізації осіб, які вчинили злочин. Відновне правосуддя в Україні. 2007. № 1. С. 79-84.
41. Прокопенко Н. М. Співпраця НДО та ССН з метою профілактики злочинності серед неповнолітніх. Відновне правосуддя в Україні. 2005. № 1-2. С. 98.
42. Пушкар П. В. Угода про визнання вини у сучасному кримінальному процесі: порівняльно-правове дослідження: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.09; Академія адвокатури України. К., 2005. 23 с. 93.
43. Рибалка О. В. Розвиток інституту медіації як інструменту відновного судочинства в контексті реформування Кримінального процесуального законодавства України. Ученые записки Таврического национального университета имени В.

- И. Вернадского. Сер. Юридические науки. 2013. № 2-2 т. 26. - С. 331-336.
44. Сегедін В. Б. Проблемні питання ролі прокуратури у впровадженні відновного правосуддя у кримінальний процес України. Відновне правосуддя в Україні. 2007. № 4 (8). С. 32–36.
45. Середа Г. Особливості угоди про визнання винуватості в кримінальному провадженні. Вісник Національної акад. прокуратури України. 2012. № 2. С. 5-9. 121.
46. Смирнова И. Г. Медиация: тернистый путь в уголовном процессе. Вестник Томск. ун-та. 2011. № 350. С. 132-136.
47. Смітєнко З. Д. Медіація як кримінально-процесуальна категорія та її застосування в кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2015. № 4. С. 130–139. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2015_4_17
48. Соловійова-Полудніцина О. Є. Проблеми застосування медіації при закритті кримінальних справ. Право і Безпека. 2011. № 3 (40). С. 54-59.
49. Ткачук А. Ю. Медіація у кримінальному процесі / А. Ю. Ткачук, Є. Р. Чернова // Молодий вчений. 2018. № 5(2). С. 649-652.
50. Турман Н. О. Моделі медіації у кримінальному процесі / Н. О. Турман // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Юридичні науки. 2017. Вип. 1(2). С. 159-163.
51. Цели и смысл движения за восстановительное правосудие Р. Маскудов, М. Флямер, Л. Карнозова. Вестник восстановительной юстиции. 2000. № 2. С. 96. 128.
52. Что может медиация. Трансформативный подход к конфликту / под ред. Р. Буша, Д. Фолджера. К.: Издатель Захаренко В.А., 2007. 264 с. 129.
53. Чурилова Ю. Ю. Использование примирительных процедур в уголовном судопроизводстве вопреки интересам сторон. Уголовное судопроизводство. 2009. Вып. 2. С. 9–10.

54. Шевченко Т. В. Про деякі питання створення ювенальної юстиції та впровадження відновного правосуддя в Україні (кримінально-правовий аспект). Вісник Верховного суду України. 2006. № 9(73). С. 36–40.
55. Яценко А. М. Примирення з потерпілим у механізмі кримінально-правового регулювання: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.08.; Київськ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 15 с.

Нормативно-правові акти

56. Конституція України 28 червня 1996 р.
57. Кримінальний процесуальний кодекс України 13.04.2012р.
58. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 05.07.2012.
59. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 р.
60. Указ Президента України «Про концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів» від 10.05.2006 р № 361/2006.Офіційний вісник Президента України.2006. № 19.Ст. 1376.
61. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.02.2008 р. «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів» від 08.04.2008 р. №311/2008.Офіційний вісник Президента України. 2008. № 12. Ст. 486.
62. Про положення жертв у кримінальному судочинстві: Рамкове рішення Ради Європейського Союзу від 15 березня 2001 р. URL: https://issuu.com/uccg/docs/16_fr_decision_ukr
63. Про основні принципи програми відновного правосуддя у кримінальних справах: Резолюція ООН від 24 липня 2002 р. URL: http://www.commonground.org.ua/dld/RJU_bulletin/RJU_Vol.1-2.content_ukr.html

64. Про медіацію у кримінальних справах: № R(99)19 Рекомендація Ради Європи від 15 вересня 1999 р. Відновне правосуддя в Україні: Спецвипуск. 2005. С. 53–56.
65. Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів: Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.02.2008: Указ Президента України від 08.04.2008 № 311/2008.Офіційний вісник Президента України. 2008. № 12.С. 486
66. Про практику застосування судами законодавства, яким забезпечені права потерпілих від злочинів: постанова Пленуму Верховного Суду України № 13 від 2 липня 2004 р. Інформаційний сервер Верховного Суду України. URL : <http://www.scourt.gov.ua/>

13. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України URL: <http://rada.gov.ua>.
2. Кабінет Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Верховний суд URL: – <http://www.scourt.gov.ua>.
4. Європейський суд з прав людини URL: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>.
5. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>.
6. Микитин Ю. І. Медіація у кримінальних справах: деякі правові аспекти. К., 2006. URL: http://aau.edu.ua/static/III/texts/mediation/mykytyn_monograph.pdf
7. Альтернативні способи вирішення спорів у кримінальному провадженні / Волкотруб С. Г., Крушинський С. А., Луцик В. В. та ін. ; під ред. У. Гелльманна, В. В. Луцика. Хмельницький, 2015. 204 с. URL: http://univer.km.ua/doc/AVS_u_kriminalnomu_provadzhenni.pdf
8. Digital repository of National University of Water And Environmental Engineering / Електронний репозиторій Національного університету водного господарства та природокористування URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua>.